

ΕΝΑ

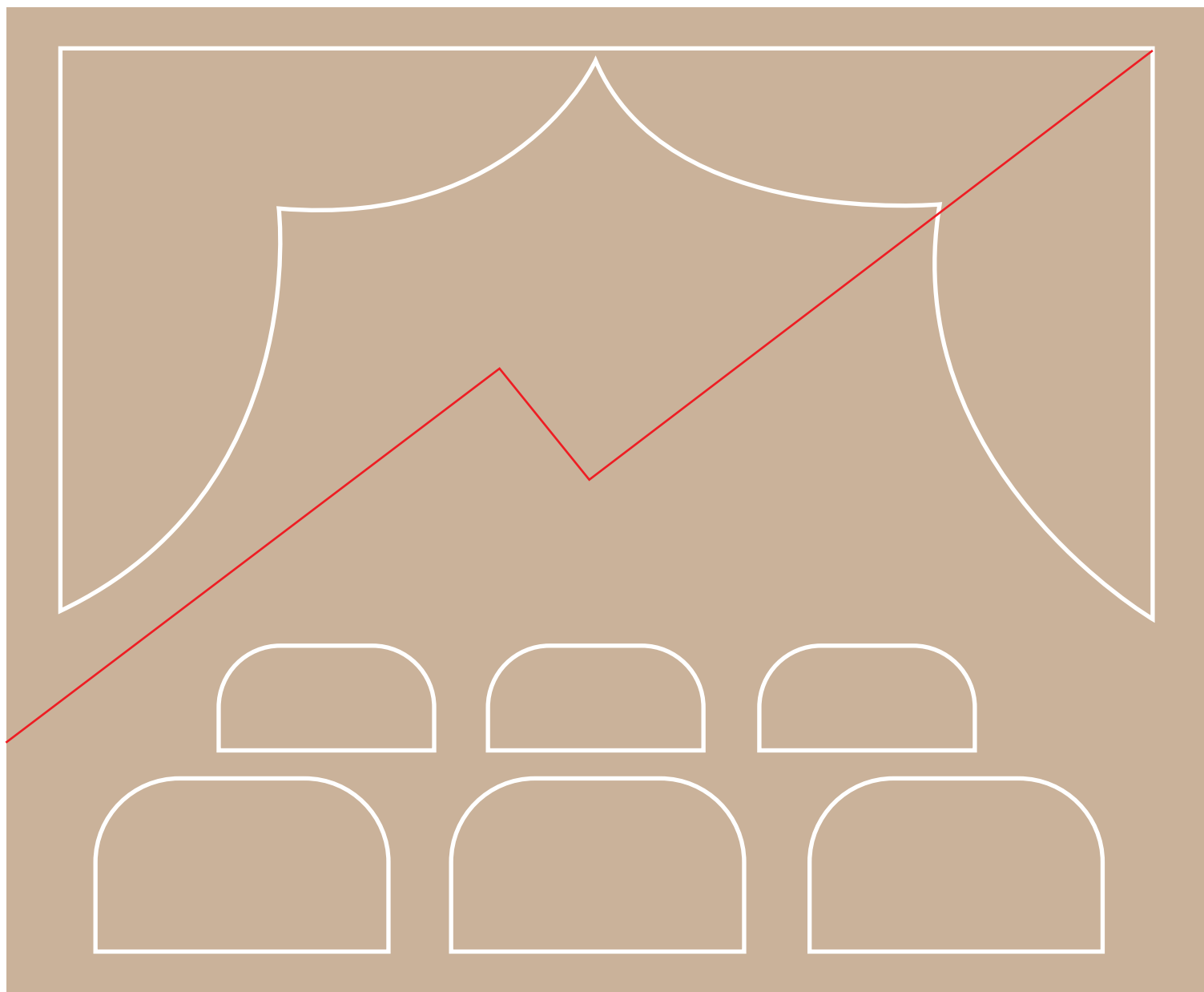
Ινστιτούτο
Εναλλακτικών
Πολιτικών

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ: ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Συνδημοσίευση του ΕΝΑ & της ερευνητικής κοοπερατίβας ThinkBee

Κώστας Γαβρόγλου, ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, πρώην Υπουργός Παιδείας
Κώστας Στρατής, αρχαιολόγος, MSc Προστασία Μνημείων, πρώην Υφυπουργός Πολιτισμού
Θάνος Πολυμενέας-Λιοντήρης, PhD, συνθέτης, Αντιπρόεδρος ThinkBee

ΕΝΑ

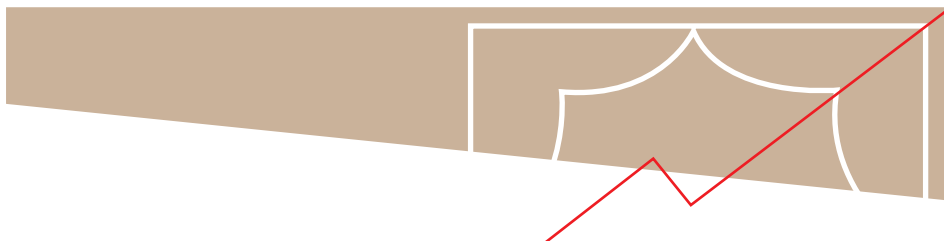
Ινστιτούτο
Εναλλακτικών
Πολιτικών

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ: ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Συνδημοσίευση του ΕΝΑ & της ερευνητικής κοοπερατίβας ThinkBee

Κώστας Γαβρόγλου, ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, πρώην Υπουργός Παιδείας
Κώστας Στρατής, αρχαιολόγος, MSc Προστασία Μνημείων, πρώην Υφυπουργός Πολιτισμού
Θάνος Πολυμενέας-Λιοντήρης, PhD, συνθέτης, Αντιπρόεδρος ThinkBee

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η καλλιτεχνική εκπαίδευση στον τομέα Παραστατικών Τεχνών (Θέατρο, Χορός, Μουσική) σε ό,τι αφορά την Ανώτερη Εκπαίδευση, αλλά και στην Ανώτατη παρά τα βήματα που έχουν γίνει, αποτελεί ένα **πεδίο το οποίο παραμένει αρρύθμιστο στον ευρύτερο εκπαιδευτικό χάρτη της χώρας**. Μια ολοκληρωμένη θεσμική παρέμβαση, πάγιο αίτημα των καλλιτεχνιών, διαρκώς αναβάλλεται και παραμένει σε εκκρεμότητα.

Το παρόν κείμενο εργασίας, η ιδέα για το οποίο γεννήθηκε μετά την εκδήλωση που συνδιοργάνωσαν το ΕΝΑ και το ThinkBee στις 20 Φεβρουαρίου με θέμα “Καλλιτεχνικές Σπουδές Παραστατικών Τεχνών: απόσυρση του ΠΔ 85/2022 και επόμενη μέρα”, προέκυψε μετά από συζητήσεις με **επιστημονικούς και συνδικαλιστικούς φορείς και πρόσωπα του χώρου**.

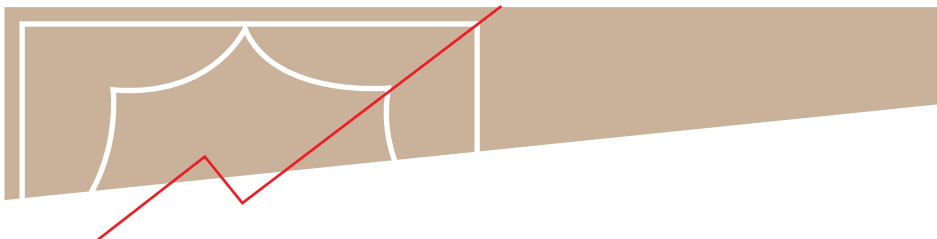
Στο πρώτο μέρος γίνεται **συνοπτική παρουσίαση** του τοπίου των καλλιτεχνικών σχολών, των πανεπιστημιακών τμημάτων που υπάρχουν για τις παραστατικές τέχνες στην Ανώτατη Εκπαίδευση, των δυσμενών συνεπειών των διατάξεων του Προεδρικού Διατάγματος 85/2022 για τις καλλιτεχνικές ειδικότητες και των προεκλογικών εξαγγελιών της κυβέρνησης.

Στο δεύτερο μέρος διατυπώνεται μια **συνολική πρόταση για τα δύο επίπεδα καλλιτεχνικής εκπαίδευσης παραστατικών τεχνών και τη μεταξύ τους σύνδεση**, επισημαίνοντας παράλληλα την αναγκαιότητα ανάλογων επεξεργασιών για τις σπουδές κινηματογράφου και την εκπαίδευση των τεχνικών και υποστηρικτικών επαγγελματιών του πολιτιστικού τομέα, ως αφετηρία διαλόγου για την προοδευτική μεταρρύθμιση αυτού του πεδίου.

Το τοπίο των καλλιτεχνικών σχολών: σχολές δραματικής τέχνης, σχολές χορού, μουσικές σχολές και ωδεία

Η εκπαίδευση των καλλιτεχνών παραστατικών τεχνών (ηθοποιών, σκηνοθετών, χορευτών, χορογράφων, μουσικών, συνθετών κλπ) στην Ελλάδα παρέχεται από κρατικές, δημοτικές και ιδιωτικές σχολές θεάτρου (σχολές δραματικής τέχνης), χορού (σχολές χορού) και μουσικής (μουσικές σχολές και ωδεία), η λειτουργία των οποίων εποπτεύεται από το υπουργείο Πολιτισμού.

Συνολικά υπάρχουν 25 σχολές δραματικής τέχνης (2 κρατικές: Σχολή Δραματικής Τέχνης Εθνικού Θεάτρου και Σχολή Δραματικής Τέχνης Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος, 2 δημοτικές, 21 ιδιωτικές), 17 σχολές χορού (2 κρατικές: Κρατική Σχολή Ορχηστρικής Τέχνης και Σχολή Χορού Εθνικής Λυρικής Σκηνής, 2 δημοτικές, 13 ιδιωτικές) και 765 μουσικές σχολές και ωδεία (1 κρατικό: Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης, 124 δημοτικά, 58 βυζαντινής μουσικής της Εκκλησίας, 582 ιδιωτικά).

	Σπουδαστές/-ριες	Απόφοιτοι/-ες	Εκπαιδευτικό προσωπικό
Σχολές δραματικής τέχνης: 25	1.437	345	462
Σχολές χορού: 17	601	234	243
Μουσικές σχολές και ωδεία: 765	48.800	2.486 Πτυχιούχοι 1.908 Διπλωματούχοι 578	8.766
ΣΥΝΟΛΟ	50.838	3.065	9.471

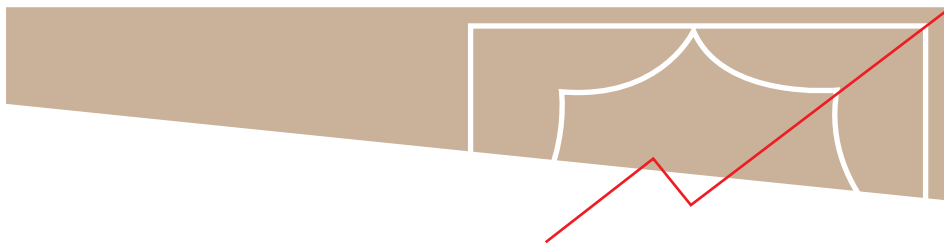
* στοιχεία ακαδημαϊκού έτους 2021-2022

Το κανονιστικό πλαίσιο δεν είναι ενιαίο αλλά διαφέρει ανά τέχνη. Οι δραματικές σχολές και οι σχολές χορού εντάσσονται στην ανώτερη βαθμίδα εκπαίδευσης του άρθρου 16, παρ. 7, του Συντάγματος και διέπονται από τον Ν. 1158 του 1981. Οι μουσικές σχολές και τα ωδεία είναι αδιαβάθμητα ως προς την εκπαιδευτική κλίμακα, καθώς εξακολουθούν να διέπονται από θεσμικό πλαίσιο που στον πυρήνα του διαμορφώθηκε τις δεκαετίες του '40 - '50 - '60 (ΝΔ 1445/1942, ΒΔ 1957, ΒΔ 16 1966), προ του Συντάγματος του 1974, με αποτέλεσμα να θεωρούνται απλώς “αναγνωρισμένα από το κράτος”.¹

Η διάρκεια των σπουδών είναι τριετής στις δραματικές σχολές και τις σχολές χορού και πολυετής στις μουσικές σχολές και τα ωδεία (υπερβαίνοντας τα δέκα χρόνια σε κάποιες περιπτώσεις).

Για την εισαγωγή στις δραματικές σχολές και τις σχολές χορού απαιτείται απολυτήριο Λυκείου και επιτυχής συμμετοχή σε εισαγωγικές εξετάσεις. Στις μουσικές σχολές και τα ωδεία οι σπουδές ξεκινούν πριν την ολοκλήρωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συνήθως στα πρώτα χρόνια του Δημοτικού ή του Γυμνασίου, χωρίς εισαγωγικές εξετάσεις.

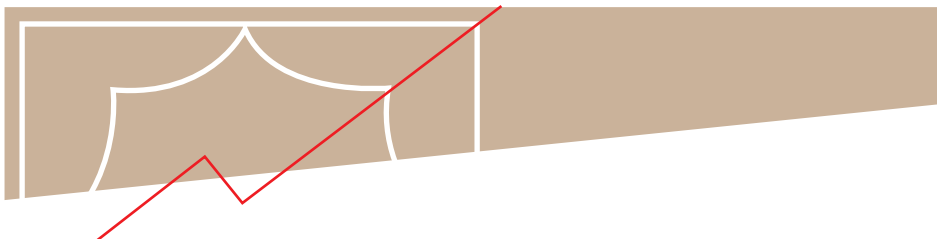
² Υπάρχει η παράγραφος 4 του άρθρου 5 του Ν. 2557 του 1997 για τη συγκρότηση βασικής και ανώτερης μουσικής εκπαίδευσης αλλά δεν εκδόθηκαν τα προβλεπόμενα Προεδρικά Διατάγματα και δεν εφαρμόζεται.

Στις δραματικές σχολές και τις σχολές χορού οι τελικές εξετάσεις γίνονται σε ειδικές επιτροπές που ορίζονται από το υπουργείο Πολιτισμού και είναι οι ίδιες για όλες τις σχολές. Αντίθετα, σε κάθε μουσική σχολή και ωδείο ορίζεται διαφορετική επιτροπή με έναν εκπρόσωπο του υπουργείου Πολιτισμού, ο οποίος αρκεί να είναι υπάλληλος του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Το όλο πλαίσιο γίνεται ακόμα πιο περίπλοκο και άναρχο, αν ληφθούν υπόψη οι αντιφάσεις στα επαγγελματικά δικαιώματα και τις δυνατότητες ακαδημαϊκές εξέλιξης που κατοχυρώνονται από αυτές τις σπουδές.

- Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με τον Ν. 1158/1981 οι δραματικές σχολές και οι σχολές χορού εντάσσονται στην Ανώτερη Εκπαίδευση. Ωστόσο, μόνο οι τίτλοι σπουδών που έχουν χορηγηθεί μέχρι 10/6/2003 αναγνωρίζονται ως ισότιμοι με ΤΕ Ανώτερης Εκπαίδευσης, σύμφωνα με το άρθρο 79 του Ν. 4481/2017, ενώ δεν υπάρχει νομικό πλαίσιο αναγνώρισης της ισοτιμίας για τους τίτλους που έχουν χορηγηθεί μετά από την παραπάνω ημερομηνία. Παράλληλα, όλοι οι απόφοιτοι των δραματικών σχολών, ανεξαρτήτως ημερομηνίας, έχουν τη δυνατότητα για κατατακτήριες εξετάσεις στα τμήματα θεατρικών σπουδών - θεάτρου των πανεπιστημίων, ενώ οι απόφοιτοι των σχολών χορού δεν έχουν τέτοια δυνατότητα (για τα πανεπιστημιακά τμήματα βλ. παρακάτω).
- Από την άλλη, παρόλο που οι μουσικές σχολές και τα ωδεία όπως προαναφέρθηκε είναι αδιαβάθμητα, οι απόφοιτοί τους, ανεξαρτήτως ημερομηνίας, έχουν κατοχυρωμένα δικαιώματα επιπέδου ΤΕ Ανώτερης Εκπαίδευσης για πρόσληψη στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με βάση τον Ν. 4325/2015. Εντούτοις, δεν έχουν δυνατότητα για κατατακτήριες εξετάσεις στα πανεπιστημιακά τμήματα μουσικών σπουδών.
- Μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί τίτλοι εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του εξωτερικού που δέχονται απόφοιτους των ελληνικών καλλιτεχνικών σχολών για σπουδές κατευθείαν σε αυτό το επίπεδο, δεν μπορούν να αναγνωριστούν στην Ελλάδα, αν οι κάτοχοί τους δεν διαθέτουν αναγνωρισμένο πτυχίο πανεπιστημίου.

Σε κάθε περίπτωση, για να ανταποκριθούν οι σπουδές αυτές στις σημερινές συνθήκες και ανάγκες πρέπει να επικαιροποιηθεί το θεσμικό πλαίσιο που τις διέπει, με βάση σύγχρονα παιδαγωγικά συστήματα και εκπαιδευτικά προγράμματα.²

Ανώτατη Εκπαίδευση: πανεπιστημιακά τμήματα παραστατικών τεχνών

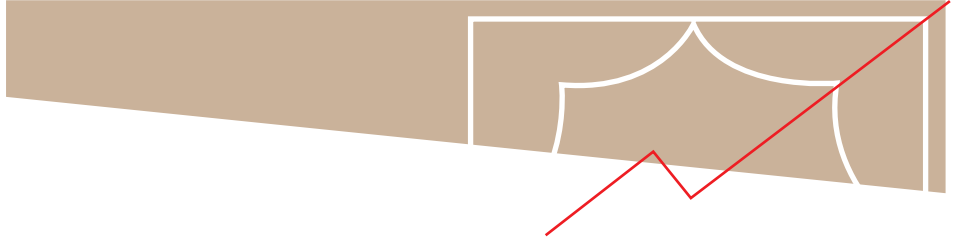
Πέραν των καλλιτεχνικών σχολών, υπάρχουν πανεπιστημιακά τμήματα στην Ανώτατη Εκπαίδευση, τα οποία ειδικεύονται στον τομέα των παραστατικών τεχνών:

- Θεατρικών Σπουδών - Θεάτρου (Πανεπιστήμια Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πάτρας, Πελοποννήσου, άλλα με σχεδόν αποκλειστική έμφαση στη θεωρία και φιλολογία, ορισμένα περισσότερο προσανατολισμένα στη θεατρική πράξη)
- Παραστατικών και Ψηφιακών Τεχνών (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου)
- Μουσικών Σπουδών - Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης (Πανεπιστήμια Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Μακεδονίας, Ιωαννίνων, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, άλλα με έμφαση στη μουσικολογία και ορισμένα στη μουσική πράξη)

Η εισαγωγή στα πανεπιστημιακά τμήματα θεατρικών σπουδών - θεάτρου - παραστατικών και ψηφιακών τεχνών γίνεται μέσω πανελληνίων εξετάσεων. Οι σπουδές σε αυτά είναι τετραετούς διάρκειας και παρέχουν πανεπιστημιακά πτυχία. Στα τμήματα μουσικών σπουδών - μουσικής επιστήμης και τέχνης η εισαγωγή γίνεται με συνδυασμό γενικών και ειδικών μαθημάτων. Οι σπουδές είναι πενταετούς διάρκειας και παρέχουν ενιαίο και αδιάσπαστο τίτλο σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (integrated master).

Οι παραπάνω παρεχόμενοι τίτλοι είναι επιπέδου 6 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και κατοχυρώνουν επαγγελματικά δικαιώματα ΠΕ. Οι κάτοχοί τους μπορούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε επίπεδο μεταπτυχιακού και διδακτορικού.

²Επίσης, υπάρχουν δημόσια και ιδιωτικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης με εξειδίκευση στην υποκριτική, που υπάγονται στο θεσμικό πλαίσιο των ΙΕΚ και η εποπτεία τους ανήκει στο υπουργείο Παιδείας. Είναι διετούς διάρκειας συν ένα εξάμηνο πρακτικής άσκησης ή μαθητείας. Για την εισαγωγή σε αυτά απαιτείται μόνο απολυτήριο Λυκείου, χωρίς εισαγωγικές εξετάσεις. Οι απόφοιτοί τους συμμετέχουν σε εξετάσεις που διενεργεί ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ), προκειμένου να λάβουν πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, η οποία κατατάσσεται στο επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Μετά από πρόσφατη νομοθεσία οι απόφοιτοι των ΙΕΚ μπορούν να συμμετέχουν σε κατατακτήριες εξετάσεις για πανεπιστημιακά τμήματα συναφούς ειδικότητας (Ν. 4763/2020).

Τα συγκεκριμένα ιδρύματα πρέπει να ενισχυθούν και να καλύψουν ανάγκες τους σε στελεχιακό δυναμικό, υποδομές και υλικοτεχνικό εξοπλισμό, ώστε να συνεχίσουν να παρέχουν υψηλού επιπέδου εκπαίδευση. Παράλληλα, είναι αναγκαία η περαιτέρω ανάπτυξη των πανεπιστημιακών σπουδών στον τομέα των παραστατικών τεχνών, δίνοντας έμφαση στην καλλιτεχνική δημιουργία και πράξη.

Το Προεδρικό Διάταγμα 85/2022

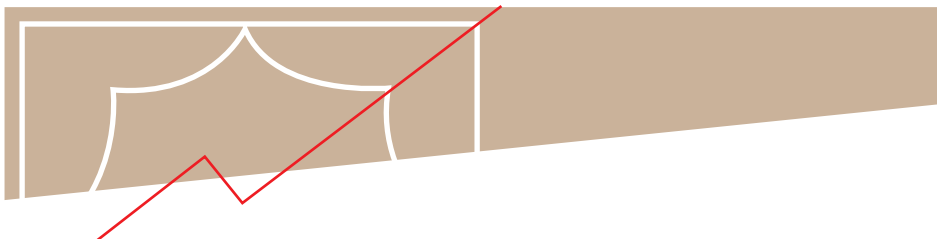
Το ΠΔ 85/2022 ανέδειξε το όλο ζήτημα της εκπαίδευσης στον τομέα των Παραστατικών Τεχνών, ξεσηκώνοντας μαζικό κίνημα των ανθρώπων του Πολιτισμού το πρώτο τρίμηνο του 2023. Αντικείμενό του είναι ο καθορισμός ενός νέου προσοντολογίου και κλαδολογίου για τον διορισμό σε φορείς του Δημοσίου. Αντί να αναγνωριστεί θεσμικά ότι οι σχολές παραστατικών τεχνών είναι επιπέδου Ανώτερης Εκπαίδευσης και να γίνει αντιστοίχιση των προσόντων των αποφοίτων τους με επαγγελματικά δικαιώματα επιπέδου ΤΕ για τον διορισμό στο Δημόσιο, με το ΠΔ τα επαγγελματικά προσόντα τους υποβαθμίστηκαν και εξισώθηκαν προς τα κάτω με απολυτήρια Λυκείου (ΔΕ, δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης).

Οι νομοθετικές πρωτοβουλίες που ακολούθησαν ως απάντηση στις κινητοποιήσεις των καλλιτεχνών αφορούσαν διοικητικά και μισθολογικά ζητήματα, χωρίς να επιλύουν το θεσμικό ζήτημα που παραμένει σε εκκρεμότητα.

Οι προεκλογικές εξαγγελίες της κυβέρνησης

Το προεκλογικό πρόγραμμα της κυβέρνησης αναφέρεται σε “διαβάθμιση, αναβάθμιση και ανωτατοποίηση της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης”, χωρίς να γίνεται αναφορά σε απόσυρση - τροποποίηση των διατάξεων του ΠΔ 85/2022 για τις καλλιτεχνικές ειδικότητες. Οι καλλιτεχνικές σχολές ωθούνται στη σύναψη συμφωνιών με ξένα κολλέγια, σαν και αυτές που έχουν ήδη κάνει την εμφάνισή τους, ώστε οι τίτλοι σπουδών που παρέχουν να εξισώνονται με πανεπιστημιακά πτυχία ως προς τα επαγγελματικά δικαιώματα, με βάση την πρόσφατη νομοθεσία (Ν. 4763/2020).

Ταυτόχρονα, από την κυβέρνηση έχει ανοίξει ζήτημα αναθεώρησης του άρθρου 16 του Συντάγματος για τη λειτουργία ιδιωτικών ΑΕΙ, που συμπεριλαμβάνεται στο προεκλογικό πρόγραμμά της. Ως εκ τούτου, δημιουργούνται οι συνθήκες για μια ανώτατη καλλιτεχνική εκπαίδευση πλήρως ιδιωτικοποιημένη.

Πρόταση για μια προοδευτική μεταρρύθμιση

Η διαιώνιση της σημερινής κατάστασης στον τομέα της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης και η απλή διαχείρισή της θα έχει ως αποτέλεσμα την ανακύκλωση και τη διόγκωση των παγιωμένων επί σειρά ετών προβλημάτων. Μια βαθιά, προοδευτική μεταρρύθμιση, που αποτελεί πλέον επιτακτική ανάγκη ζωτικής σημασίας για τους καλλιτέχνες, είναι μία από τις προτεραιότητες για την οργανική ένταξη του Πολιτισμού και των ανθρώπων του στη μετάβαση σε ένα δίκαιο, βιώσιμο και συμπεριληπτικό υπόδειγμα ευημερίας και ανάπτυξης που θα έχει ανθεκτικότητα και διάρκεια.

α. Στόχοι

Όπως έχει αναλυθεί παραπάνω, το ζήτημα των σπουδών παραστατικών τεχνών αφορά δύο εκπαιδευτικά επίπεδα, τις καλλιτεχνικές σχολές και την Ανώτατη Εκπαίδευση. Μια προοδευτική μεταρρύθμιση θα πρέπει να επιλύει με ολοκληρωμένο και συνεκτικό τρόπο τα ζητήματα που αντιμετωπίζουν και τα δύο αυτά επίπεδα, εντός του πλαισίου του σημερινού Συντάγματος, στοχεύοντας στα παρακάτω.

- **Ολοκληρωμένη θεσμική παρέμβαση για τις καλλιτεχνικές σχολές στο επίπεδο της Ανώτερης Εκπαίδευσης**, κατοχυρώνοντας τα δικαιώματα των αποφοίτων τους σύμφωνα με το άρθρο 16 του Συντάγματος, στο οποίο προβλέπονται σχολές ανώτερης βαθμίδας που παρέχουν ειδική εκπαίδευση και ρυθμίζονται με νόμο (παρ. 7).
- **Ενίσχυση και περαιτέρω ανάπτυξη των πανεπιστημιακών σπουδών στον τομέα των παραστατικών τεχνών με έμφαση στην καλλιτεχνική δημιουργία και πράξη**, διαφυλάττοντας τον δημόσιο χαρακτήρα και την πλήρη αυτοδιοίκηση της ανώτατης εκπαίδευσης σύμφωνα με το άρθρο 16 του Συντάγματος, στο οποίο προβλέπονται ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα που είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση και η σύστασή τους είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του κράτους (παρ. 5 και 8).

- Σύνδεση των δύο επιπέδων της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης (ανώτερου και πανεπιστημιακού).
- Δίκαιες μεταβατικές διατάξεις για τους υπάρχοντες απόφοιτους των καλλιτεχνικών σχολών.
- Μεταφορά της αρμοδιότητας για την καλλιτεχνική εκπαίδευση στο χαρτοφυλάκιο στο οποίο είναι ενταγμένες όλες οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

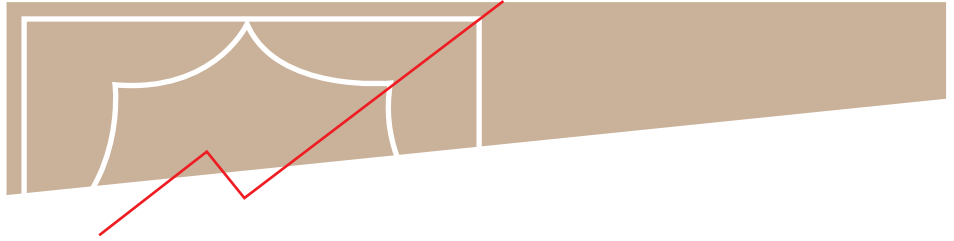
β. Εξειδίκευση

Οι παραπάνω στόχοι μπορούν να εξειδικευτούν ανά άξονα ως εξής.

Ολοκληρωμένη θεσμική παρέμβαση για τις καλλιτεχνικές σχολές στο επίπεδο της ανώτερης εκπαίδευσης.

- Επικαιροποίηση και αναβάθμιση του θεσμικού πλαισίου για τις σχολές δραματικής τέχνης και τις σχολές χορού της ανώτερης καλλιτεχνικής εκπαίδευσης.
 - Νέο θεσμικό πλαίσιο για τη μουσική εκπαίδευση (μουσικές σχολές και ωδεία) και υπαγωγή της στην ανώτερη καλλιτεχνική εκπαίδευση.
 - Θεσμική αναγνώριση και κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων των σχολών δραματικής τέχνης, χορού και μουσικής εκπαίδευσης στο επίπεδο της ανώτερης εκπαίδευσης, σύμφωνα με το άρθρο 16, παρ. 7, του Συντάγματος.
 - Τροποποίηση του άρθρου 79 του Ν. 4481/2017, ώστε οι τίτλοι σπουδών των σχολών δραματικής τέχνης και χορού, ανεξαρτήτως ημερομηνίας κτήσης, να αναγνωρίζονται ως ισότιμοι με τους τίτλους σπουδών που χορηγούσαν έως τις 10-6-2003 τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ισοτίμηση με ΤΕ ανώτερης εκπαίδευσης).
 - Ένταξη στην ίδια ρύθμιση και των τίτλων που θα παρέχουν οι ανώτερες σχολές μουσικής εκπαίδευσης του νέου θεσμικού πλαισίου.
 - Για τους υπάρχοντες απόφοιτους μουσικών σχολών και ωδείων και τα επαγγελματικά δικαιώματά τους θα εξακολουθήσει να ισχύει το άρθρο 26, παρ. 8, του Ν. 4325/2015 (κατοχυρωμένα δικαιώματα επιπέδου ΤΕ Ανώτερης Εκπαίδευσης για πρόσληψη στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης).
 - Τροποποίηση του ΠΔ 85/2022 με την υπαγωγή των καλλιτεχνικών ειδικοτήτων παραστατικών τεχνών σε κλάδους/ειδικότητες κατηγορίας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ).
 - Διαβάθμιση των τίτλων σπουδών ανώτερης καλλιτεχνικής εκπαίδευσης σε κατάλληλο ακαδημαϊκό επίπεδο του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, σύμφωνα με αντίστοιχες ευρωπαϊκές πρακτικές.³

³ Για παράδειγμα, στην Κύπρο προβλέπεται διαβάθμιση στο ακαδημαϊκό επίπεδο 5 ως εξής: 5α για μονοετή μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση, 5β για διετή μεταδευτεροβάθμια, 5γ για τριετή ανώτερη.

Ενίσχυση και περαιτέρω ανάπτυξη των πανεπιστημιακών σπουδών στον τομέα των παραστατικών τεχνών με έμφαση στην καλλιτεχνική δημιουργία και πράξη.

○ Ενίσχυση με στελεχιακό δυναμικό, υποδομές και υλικοτεχνικό εξοπλισμό των ήδη υπάρχοντων πανεπιστημιακών τμημάτων καλλιτεχνικής εκπαίδευσης.

○ Ίδρυση Πανεπιστημιακών Σχολών Παραστατικών Τεχνών σε υπάρχοντα Πανεπιστήμια που θα αποτελούνται από τμήματα Θεατρικής Τέχνης, Χορευτικής Τέχνης και Μουσικής Τέχνης με προσανατολισμό στην καλλιτεχνική δημιουργία και πράξη και τη σύνδεσή τους με τη θεωρία και την έρευνα.

→ Το πανεπιστημιακό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας εξασφαλίζει τα ακόλουθα.

→ Διαφυλάσσεται ο δημόσιος χαρακτήρας της ανώτατης εκπαίδευσης.

→ Διασφαλίζεται η πλήρης αυτοδιοίκηση και η ελευθερία ιδεών, δημιουργίας και έκφρασης.

→ Θα παρέχονται ακαδημαϊκά δικαιώματα πανεπιστημιακού επιπέδου 6 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα ΠΕ.

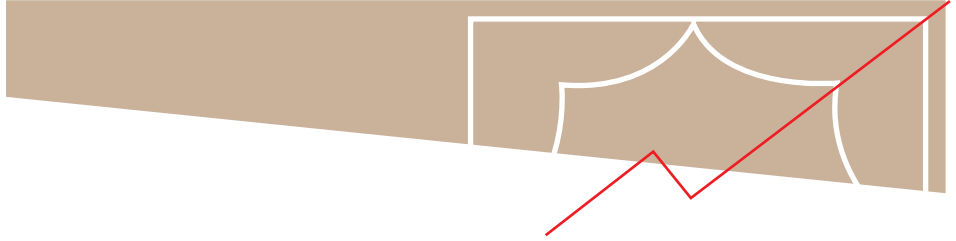
→ Μετά την απόκτηση του πτυχίου θα υπάρχει η δυνατότητα συνέχισης των σπουδών σε επίπεδο μεταπτυχιακού και διδακτορικού στις τέχνες αλλά και σε οποιοδήποτε άλλο αντικείμενο.

→ Με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο προβλέπεται η ίδρυση Πανεπιστημίων, η ίδρυση Πανεπιστημιακών Τμημάτων ή η ίδρυση Σχολών σε Πανεπιστήμια στις οποίες εντάσσονται τα Τμήματα. Ως πλέον κατάλληλη λύση προτείνεται η ίδρυση Σχολών σε υπάρχοντα Πανεπιστήμια με Τμήματα Παραστατικών Τεχνών για τους ακόλουθους λόγους.

→ Διασφαλίζεται η πλήρης ανεξαρτησία ως προς το πρόγραμμα σπουδών, όπως ισχύει για παράδειγμα για τη Σχολή Επιστημών Υγείας, τη Νομική Σχολή, τη Σχολή Φυσικών Επιστημών, τη Φιλοσοφική Σχολή, τη Σχολή Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού κλπ του Πανεπιστημίου Αθηνών.

→ Εξασφαλίζεται σύντομος χρονικός ορίζοντας υλοποίησης.⁴ Η πλήρης αυτόνομη λειτουργία ενός εντελώς νέου Πανεπιστημίου Παραστατικών Τεχνών θα απαιτήσει 10-15 χρόνια με βάση τη μέχρι σήμερα εμπειρία.

⁴ Οι Σχολές Παραστατικών Τεχνών θα λειτουργούν υπό τη σκεπή της διοικητικής υποστήριξης των υπηρεσιών των Πανεπιστημίων, οι οποίες είναι ιδιαίτερα έμπειρες στη διαχείριση ανθρώπινων και οικονομικών πόρων, στην προσέλκυση νέων χρηματοδοτήσεων, καθώς και στην επίλυση όλων των ειδών προβλημάτων που θα κληθούν να διαχειριστούν οι Σχολές και τα Τμήματά τους. Επιπλέον, τα υπάρχοντα πανεπιστήμια έχουν χώρους και οικόπεδα, όπου μπορούν να ανεγερθούν οι απαιτούμενες νέες κτιριακές υποδομές, ενώ παράλληλα διαθέτουν εμπειρία ως προς τις σύνθετες διαδικασίες που απαιτούνται για την υλοποίηση τέτοιων προγραμμάτων (χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πορεία των νέων κτιριακών υποδομών στα πανεπιστήμια Αθηνών, Θεσσαλίας, Κρήτης, Δυτικής Μακεδονίας που άρχισαν το 2018 και κοντεύουν να ολοκληρωθούν). Τέλος, εντός ενός υπάρχοντος πανεπιστημίου θα υπάρχει η δυνατότητα υποστήριξης από καθηγητές διαφόρων αντικειμένων στα πρώτα χρόνια λειτουργίας.

→ Μπορούν να ιδρυθούν Σχολές σε δύο ή περισσότερες πόλεις. Ένα νέο Πανεπιστήμιο που θα έχει παραρτήματα σε διάφορα μέρη της χώρας είναι πρακτικά ανέφικτο.

→ Θα υπάρχουν οριζόντιες διασυνδέσεις μεταξύ των τεχνών (“διακαλλιτεχνικότητα”), αλλά και δυνατότητα διασύνδεσης με διάφορα επιστημονικά και ερευνητικά πεδία (“διεπιστημονικότητα”).

→ Όσον αφορά τον τρόπο εισαγωγής και το διδακτικό προσωπικό θα πρέπει να προβλεφθούν τα ακόλουθα.

→ Ειδικό πλαίσιο εισαγωγικών εξετάσεων με συνδυασμό ενός ή δύο γενικών μαθημάτων μέσω πανελληνίων εξετάσεων και ειδικών μαθημάτων.

→ Μεικτές εξεταστικές επιτροπές για τα ειδικά μαθήματα (με εξεταστές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και της πανεπιστημιακής καλλιτεχνικής εκπαίδευσης).

→ Επιλογή διδασκόντων με συνδυασμό τυπικών κριτηρίων και επαγγελματικής εμπειρίας και καλλιτεχνικής διάκρισης (κριτήριο εγνωσμένης αξίας, όπως γίνεται στις Σχολές Καλών Τεχνών και στα τμήματα Αρχιτεκτονικής).

Σύνδεση των δύο επιπέδων της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης (ανώτερου και πανεπιστημιακού).

- Συνδυασμένη προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών της ανώτερης και της πανεπιστημιακής καλλιτεχνικής εκπαίδευσης.

- Νέο σύστημα κατατακτηρίων εξετάσεων που θα δίνει δυνατότητα στους απόφοιτους της ανώτερης καλλιτεχνικής εκπαίδευσης να κατατάσσονται στα τμήματα των πανεπιστημιακών σχολών παραστατικών τεχνών σε εξάμηνα που να αντιστοιχούν με τις σπουδές που ήδη έχουν κάνει.

Δίκαιες μεταβατικές διατάξεις για τους υπάρχοντες αποφοίτους των καλλιτεχνικών σχολών.

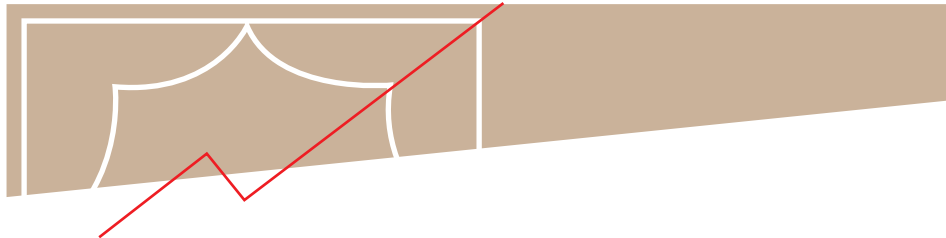
- Μεταβατικό σύστημα που θα δίνει τη δυνατότητα αναβάθμισης των προσόντων τους σε πανεπιστημιακό επίπεδο, μέσω κατάλληλων προϋποθέσεων και διαδικασιών.

- Για όσους αναβαθμίζονται σε πανεπιστημιακό επίπεδο θα μπορούν να αναγνωρίζονται μεταπτυχιακά και διδακτορικά καλλιτεχνικών σπουδών από πανεπιστήμια του εξωτερικού.

- Ακαδημαϊκά δικαιώματα ανώτερης εκπαίδευσης στους υπάρχοντες διπλωματούχους μουσικής εκπαίδευσης (κατάταξη στο επίπεδο της ανώτερης καλλιτεχνικής εκπαίδευσης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, δυνατότητα αναβάθμισης σε πανεπιστημιακό επίπεδο).

think
Bee

Μεταφορά της αρμοδιότητας για την καλλιτεχνική εκπαίδευση από το υπουργείο Πολιτισμού στο χαρτοφυλάκιο του υπουργείου Παιδείας.

γ. Επιπλέον ζητήματα προς επεξεργασία

Κατά την επεξεργασία του ζητήματος, προέκυψε ότι ανάλογη μελέτη για μια ολοκληρωμένη θεσμική παρέμβαση θα πρέπει να γίνει και για τις σχολές κινηματογράφου και τηλεόρασης, που συμπεριλαμβάνονται μαζί με τις σχολές δραματικής τέχνης και χορού στην ανώτερη καλλιτεχνική εκπαίδευση του Ν. 1158/1981 και αντιμετωπίζουν αντίστοιχα προβλήματα.

Επίσης, με δεδομένο ότι στην εποχή μας έχουν αυξηθεί σημαντικά οι απαιτήσεις για τις τεχνικές υποδομές και τις υποστηρικτικές λειτουργίες στον καλλιτεχνικό τομέα, είναι αναγκαίο να συγκροτηθεί τριετής ανώτερη ειδική εκπαίδευση για τα τεχνικά και υποστηρικτικά επαγγέλματα του πολιτιστικού τομέα (τεχνικοί ήχου, φωτισμού κλπ).

